

NACIONALNA BIBLIOTEKA CRNE GORE „ĐURĐE CRNOJEVIĆ“

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ ZA 2013. GODINU

Cetinje, 2014.

<http://www.cnb.me>

e-mail: cnb@cnb.me

S A D R Ź A J:

UVODNA RIJEČ..... 3

I AKTIVNOSTI IZ REDOVNIH PROGRAMA

I 1. Popunjavanje fondova.....	5
I 2. Crnogorski obavezni primjerak.....	5
I 3. Poklon.....	6
I 4. Međunarodna razmjena.....	6
I 5. Kupovina.....	7
I 6. Korišćenje fondova.....	7
I 7. Smještaj.....	11
I 8. Zaštita bibliotečkog materijala.....	12
I 9. Stručna obrada bibliotečkog materijala.....	12
I 10. Rad na tekućoj bibliografiji.....	15
I 11. Izdavačka djelatnost.....	16
I 12. Matična služba.....	17

II RAZVOJNI PROGRAMI I PROJEKTI

II 1. Projekat Virtuelna bibliotekaCrne Gore.....	18
II 2. Projekat mikrofilmovanja i digitalizacije.....	20
II 3. Program zaštite i očuvanja kulturnih dobara.....	20
II 4. Edukacija i usavršavanje bibliotekara.....	22
II 5. Rerganizacija smještaja.....	22

III UČEŠĆE U MEĐUNARODNIM PROJEKTIMA

III 1. Druga konferencija direktora nacionalnih biblioteka Jugoistočne Evrope... 23	23
III 2. Projekat MANUBALK.....	23
III 3. 27. Godišnji sastanak CENL-a.....	25
III 4. Sastanak Upravnog odbora Međunarodnog ISSN centra.....	25
III 5. 38. Sastanak direktora nacionalnih ISSN centara.....	25
III 6. Osmo SEEDI konferencija.....	26
III 7. Gete institut.....	26
III 8. Francuski ugao.....	26
IV Kulturne aktivnosti.....	27

V SLUŽBA ZAJEDNIČKIH I OPŠTIH POSLOVA.....	31
Izveštaj o finansijskom poslovanju.....	37

VI PRILOZI UZ IZVJEŠTAJ

Prilog I; Prilog II; Prilog III; Prilog IV

UVODNA RIJEČ

Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“ predstavlja istinsku riznicu crnogorske pisane baštine, intelektualnu memoriju nacije i jedan od najupečatljivijih simbola

kulture u državi, koja posluje u skladu sa Zakonom o bibliotečkoj djelatosti, Zakonom o kulturi i drugim zakonskim propisima. Već deceniju unazad u skladu sa novom paradigmatom, NBCG se razvija u modernu biblioteku, prilagođavajući se potrebama korisnika i zahtjevima informatičkog društva. Projekti, kao što su Virtuelna biblioteka Crne Gore i Digitalna biblioteka Crne Gore, omogućavaju korisnicima globalno korišćenje bibliografskih informacija i dokumenata u elektronskom obliku.

U protekloj godini imenovan je novi Savjet biblioteke, u sastavu: prof dr Saša Milić, predsjednik i članovi: Ruža Danilović, viši bibliotekar, Marijan Miljić, književni kritičar, Mladen Lompar, književnik, i Melanija Vračar, viši bibliotekar iz NBCG.

U godini u kojoj smo obilježavali jubilej - *200 godina od rođenja Petra II Petrovića Njegoša*, NBCG „Đurđe Crnojević“ je kod Ministarstva kulture, aplicirala sa više programa. Realizovani su programi: Izložba knjiga i plakata O Njegošu – pjesniku, misliocu, vladaru, postavljanje Njegoševе biste i izložba izdanja Njegoševih djela „Heruvim enigme“, Izložba slika Mihaila Muja Jovičevića iz ciklusa „Njegoševa nebeska svjetlost“ i Izložba knjige – skulpture *Noć skuplja vijeka* umjetnice Irene Lagator. Na ovaj način Biblioteka je javnosti predstavila univerzalni značaj našeg genijalnog mislioca.

U Nacionalnoj biblioteci Crne Gore „Đurđe Crnojević“ *Program zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2013. godinu* u potpunosti se realizovao kroz tri projekta u ukupnoj vrijednosti od 14 000 eura. U okviru Programa, urađena je konzervacija i restauracija tri paleotipa iz zbirke Stara i rijetka knjiga, a uspješno je organizovan i realizovan i projekat: *Digitalna kolekcija Petar II Petrović Njegoš*. Digitalna kolekcija ima za cilj da se široj naučnoj i kulturnoj javnosti predstave najznačajnija Njegoševa djela, kao i djela o Njegošu, iz zbirki Nacionalne biblioteke Crne Gore „Đurđe Crnojević“.

Najznačajniji rezultati koji karakterišu 2013. godinu u okviru Projekta Virtuelna biblioteka Crne Gore je prelazak i preostalih 18 crnogorskih biblioteka koje su uključene u COBISS, na platformu COBISS3/Fond, tako da sada sve biblioteke u sistemu COBISS.CG za vođenje fonda koriste programsku opremu COBISS3/Fond.

Treba istaći rad na dokumentu pod nazivom *Informacija o stanju u bibliotečko-informacionom sistemu i digitalnoj biblioteci Crne Gore sa prijedlogom mjera za održivi razvoj* čije bi usvajanje od strane Vlade Crne Gore omogućilo funkcionisanje ovih segmenata u punom kapacitetu u 2014. i narednim godinama. S obzirom na to da su korisnici bibliotečkih usluga u sferi bibliotečko-informacionog sistema i digitalizovanih sadržaja škole, univerziteti i ostala široka zajednica, u Informaciji je dat prijedlog da Ministarstvo kulture, Ministarstvo prosvjete, Ministarstvo nauke i Ministarstvo za informaciono društvo i telekomunikacije zajednički finansiraju aktivnosti koje predstavljaju preduslov za punu funkcionalnost i održivost razvoja sistema COBISS CG i Digitalne biblioteke Crne Gore. Dokument je trebalo da bude razmatran na sjednici Vlade Crne Gore pred sam kraj 2013. godine, ali je došlo do pomjeranja termina za razmatranje za početak 2014. godine.

Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“ organizovala je Konferenciju direktora nacionalnih biblioteka Jugoistočne Evrope pod pokroviteljstvom Ministarstva kulture Crne Gore.

Nacionalna biblioteka ima bogatu i tradicionalno utemeljenu međunarodnu saradnju sa više od 50 nacionalnih biblioteka iz čitavog svijeta u razmjeni publikacija, tako da se crnogorske knjige nalaze na policama biblioteka širom svijeta. Crnogorska Nacionalna biblioteka je članica mnogih međunarodnih bibliotečkih asocijacija i agencija, kao što su: IFLA, ISSN, ISBN, CENL, CDNL, LIBER, a učestvuje i u projektima TEL i EUROPEANA.

NBCG „Đurđe Crnojević“, koja je jedina ovlašćena institucija u Crnoj Gori da podnese zahtjev Komitetu ISO 639 za dodjelu međunarodnog koda za jezik, je decembra 2011. godine pokrenula proceduru kod Kongresne biblioteke u Vašingtonu za dodjelu međunarodnog jezičkog koda za crnogorski jezik. Zvanični zahtjev, zajedno sa detaljno ispunjenim upitnikom dostavljen je Registracionoj agenciji za ISO 639-2. NBCG je upitnik pripremila u saradnji sa Institutom za crnogorski jezik i književnost i Ministarstvom prosvjete i sporta. Međutim, Komitet je tada bio u reorganizaciji, tako da zahtjev NBCG nije razmatran. Ovu aplikaciju je, koja je potpisana zajedno sa Institutom za standardizaciju Crne Gore, NBCG je obnovila marta 2013. godine.

Krajem 2013. godine NBCG „Đurđe Crnojević“ pokrenula je, kod Ministarstva kulture, preko UNESCO komiteta, inicijativu za uvođenje informacione i medijske pismenosti u bibliotečki sistem. Tokom 2014. godine planirano je da se završi procedura oko osnivanja Komisije za informacionu pismenost pri UNESCO komitetu Crne Gore.

Takođe, značajno je istaći i da je Biblioteka realizovala nekoliko donacija u zgradi bivšeg francuskog poslanstva. Od međunarodne organizacije *Regional Cooperation Council Task Force on Culture and Society* (RCCTFCS) dobila je donaciju u vrijednosti od 8.000€ za hitne intervencije na sanaciji elektroinstalacija. Takođe, NBCG „Đurđe Crnojević“ aplicirala je i za izradu glavnog projekta rekonstrukcije zgrade bivšeg Francuskog poslanstva u vrijednosti od 30.000€, koje donira RCCTFCS, a koji je anvedeni posao dodijelio firmi „Građenje“ d.o.o. iz sarajeva. Sredinom prošle godine u ovoj zgradi otvoren je Francuski ugao „Frederik Rosif“, u skladu sa Memorandumom o saradnji između NBCG, Prijestonice Cetinje i Francuske ambasade u Podgorici. U uređenje Francuskog ugla uloženo je 10.000€ iz donacije Fonda Ribert Šuman. Francuskim uglom, koji je smješten u renoviranoj prostoriji, i suštinski je oživjeo još jedan segment državne i kulturne istorije Crne Gore, ali se istovremeno i obogatila kulturna ponuda Biblioteke, kao istinskog socijalnog jezgra svakog savremenog društva.

Jelena Đurović
Direktor

I Aktivnosti iz redovnog programa

I 1. Popunjavanje fondova

Odeljenje za popunjavanje, korišćenje i čuvanje fondova obuhvata sve vidove nabavke bibliotečke građe (obavezni primjerak, poklon, kupovinu i međunarodnu razmjenu); sve aktivnosti na sređivanju pribavljene građe (osim stručne obrade), od prijema do smještaja u depo Biblioteke; sve vidove korišćenja bibliotečke građe i davanje informacija korisnicima; sve vidove zaštite i čuvanja fondova (knjigovezačko-konzervatorsko-restauratorsku službu); kao i prezentaciju bibliotečkog materijala putem izložbi, promocija...itd.

I 2. Crnogorski obavezni primjerak

Zbog nepoštovanja *Zakona o izdavaštvu* od strane mnogih izdavača u NBCG je i tokom 2013. godine bio aktuelan problem nekompletnosti obaveznog primjerka. U neposrednim kontaktima sa autorima, izdavačima i štamparima dolazilo se do informacija u vezi publikovanja traženih knjiga. Na osnovu ovakvih komunikacija, dio nedostajućih naslova knjiga je nabavljen. Ostali naslovi koji nedostaju su registrovani kao deziderati u elektronskom katalogu Biblioteke.

U protekloj godini evidentirano je 1198 deziderata, tj. toliki je broj nedostajućih naslova monografskih publikacija za zbirku *Montenegrina*. Formirana baza deziderata će korisno poslužiti Odeljenju za popunjavanje, korišćenje i čuvanje fondova za nabavku nedostajućih nam knjiga za zbirku *Montenegrina*. U tom cilju jedan bibliotekar NBCG posjetio je Beogradski sajam knjiga u oktobru i kompletirao spiskove novih izdanja.

Zaposleni na referatima koji uključuju i poslove evidentiranja crnogorskih knjiga i periodike, vršili su reklamiranje nedostajućih naslova i brojeva.

Nabavljeno je putem reklamacija 553 naslova monografskih publikacija (869 primjeraka).

Crnogorski obavezni primjerak, monografske publikacije 1- 2011. 2- 2012. 3- 2013.

Obavezni primjerak	
Monografske publikacije, usmjerene u osnovni fond	1143 naslova (1755 primjerka)
Monografske publikacije, usmjerene u muzejski fond za zbirku <i>Montenegrina</i>	1217 naslova
Serijske publikacije usmjerene u osnovni fond	493 naslova (19.977 brojeva)
Serijske publikacije usmjerene u muzejski fond za zbirku <i>Montenegrina</i>	5 nasl. dnevnih novina 188 nasl. časopisa
CD(muzički)	41 naslova (86 primjeraka)

CDR (ostalo)	36 (2)
CD (elektronski časopisi)	13 (8)
Karte	18
DVD (filmovi)	2

I 3. Poklon

Putem poklona Biblioteka je dobila publikacije od 45 individualnih darodavaca i 25 institucija. (Prilog I)

Ovim vidom nabavke Biblioteka je dobila:

Nabavka putem poklona	
Monografske publikacije	360 naslova (424 primjerka)
Fotografije i razglednice	1156
Fotografske ploče	70
Foto paspartua	35
Foto papira	58
Plan grada	1

I 4. Međunarodna razmjena

NBCG je u 2013. godini imala razmjenu sa mnogim svjetskim i regionalnim bibliotekama. Od inostranih biblioteka NBCG je dobijala i monografske i serijske publikacije, a u NBCG se nastojalo da se razmjena izvrši recipročno, ali u tome se, zbog ograničenih finansijskih sredstava (za poštanske usluge), uspjelo 80 % za monografske publikacije, odnosno 90 % za serijske.

Izvršena je razmjena publikacija i sa mnogim drugim svjetskim bibliotekama. (Prilog II)

Primljeno	Poslato
monografskih publ. – 302 knjige	monografskih publ. – 237 knjiga
serijskih publ. – 486 brojeva	serijskih publ. – 433 broja

Pored toga, NBCG je na osnovu *Sporazuma o saradnji*, koji je potpisan sa NB Srbije, od ove Biblioteke dobila 203 monografske publikacije koje su štampane u Srbiji 2013. godine i 59 naslova periodičnih publikacija (1814 brojeva). NBCG je Narodnoj biblioteci Srbije razmjenom poslala 1148 knjige i 627 naslova periodike (7.885 brojeva). Takođe, NBCG je od Biblioteke Matice srpske razmjenom dobila 198 knjiga.

Ukupno primljeno	Ukupno poslato
monografskih publ. – 703 knjige	monografskih publ. – 1385
serijskih publ. – 2300 brojeva	serijskih publ. – 8318 ukupno

Za sve publikacije koje su stigle u Biblioteku rađeno je evidentiranje, tehnička obrada, štosovanje, signiranje, izrada pratećih kartona i slično.

Takođe, u 2013. godini NBCG je dobila na poklon knjige i od slikara Dimitrija Popovića, književnik Selimira Radulovića, književnika Zlatka Zlatičanina, kao i dr Samira Delibegovića.

I 5. Kupovina

Jedan od značajnih vidova nabavke bibliotečke građe je i kupovina. Za razliku od 2012. godine, kad su NBCG odobrena i u okviru *Programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara* određena sredstva za kupovinu nedostajućih naslova, u 2013. godini Ministarstvo kulture nije odobrilo sredstva za kupovinu publikacija. Na taj način Biblioteka je imala limitirana sredstva za kupovinu. Uprkos tome, NBCG je kupovinom, od individualnih vlasnika i izdavača nabavila:

Monografske publikacije160 naslova (206 primjerka)
Razglednice..... 52

I 6. Korišćenje fondova

Podatak o „virtuelnim“ korisnicima elektronskog kataloga iz godine u godinu bilježi stalni porast, za razliku od broja korisnika koji dolaze u Biblioteku.

U 2013. godini, NBCG je imala korisnike raznih profila. Najzastupljenija je populacija studenata i njihov broj je bio 950. Naučnih radnika koji su za istraživanja koristili fondove Biblioteke tokom godine je bilo 75, a učenika 25.

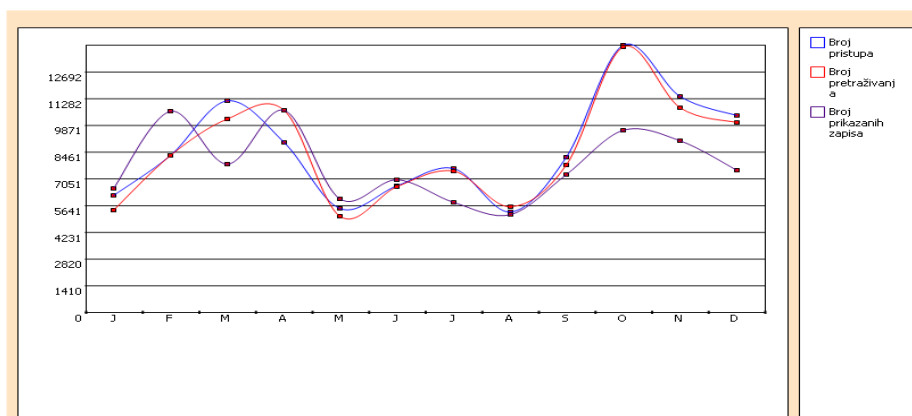
Studenti – korisnici Biblioteke 1 – 2011. 2-2012. 3-2013.

Za potrebe svakodnevnog rada Biblioteke (Bibliografsko odjeljenje, izrada digitalnih zbirki, stručna obrada bibliotečke građe – retroaktivni unos i dr.) korišćeni su svakodnevno fondovi Biblioteke.

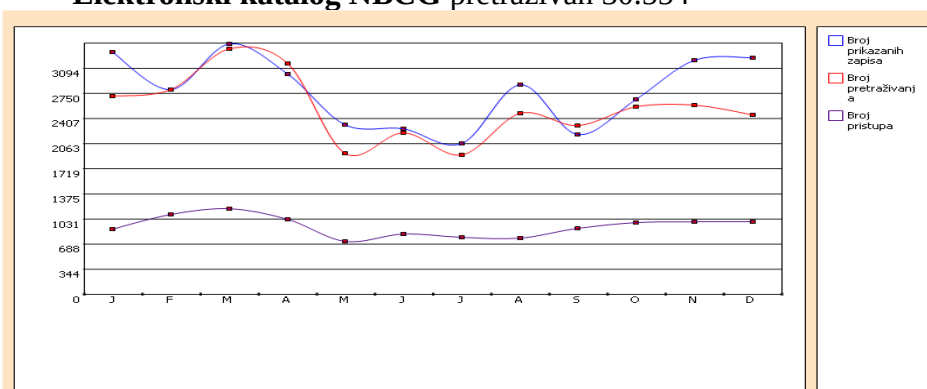
Korišćenje kataloga COBIB.CG

Zajednički katalog crnogorskih biblioteka COBIB.CG na adresi: <http://vbcg.vbcg.me> je pretraživan 102.234 puta.

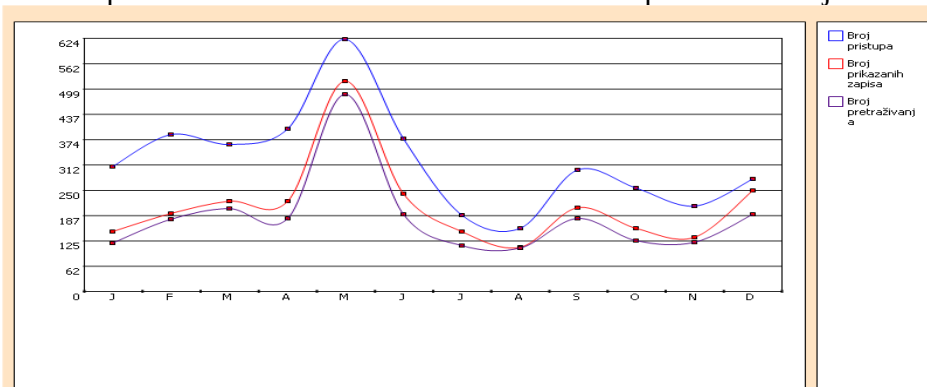
COBIB.CG (Zajednički elektronski katalog crnogorskih biblioteka)

Elektronski katalog NBCG pretraživan 30.554

Baza podataka o bibliotekama COLIB.CG pretraživana je 2.211 puta.

Međubibliotečka pozajmica

Međubiblioteka pozajmica sa bibliotekama u Crnoj Gori realizovana je na osnovu 86 zahtjeva. Bibliotekama je upućena na korišćenje 301 publikacija, koje su vraćene u predviđenom roku. Međunarodnom pozajmicom realizovano je 28 zahtjeva, poslato 8 monografskih publikacija i 10 skeniranih članaka; primljena 1 monografska publikacija i 19 članaka.

Odjeljenje je tokom 2013. godine pružilo korisnicima oko 12.000 svih vrsta informacija (kataloških, bibliografskih i dr. informacija iz COBISS-a, sa interneta).

Pružanje informacija 1- 2011. 2-2012. 3-2013.

Korišćenje osnovnog fonda	
Izdavanje građe na korišćenje	
Knjige	9.224
Časopisi	2.429 sv.
Novine	2.824 sv.
Međubibliotečka pozajmica	
Broj dopisa	86
Broj poslatih knjiga	301
Broj pruženih informacija (bibliografske, kataloške, informacije iz COBISS-a, i dr.)	10500
Informacije korisnicima i-mejlom, telefonom	740
Fotokopiranje na zahtjev korisnika	
	31.990 fotokopija A4 379 fotokopija A3
Skeniranje na zahtjev korisnika	893 skena

Za potrebe korisnika izrađeno je ukupno 31.990 fotokopija A4 formata i 379 fotokopija A3 formata iz raznih bibliotečkih fondova i 893 skena.

Korišćenje posebnih fondova

Rad sa korisnicima u Zbirci stare i rijetke knjige

-Broj korisnika	3
-Broj posjeta korisnika	3
-Izdato, zaduženo, razduženo i magacinirano publikacija	42
-Bibliografske informacije	10

Korišćenje bibliotečkog materijala u Muzejskom odjeljenju

-Korisnika	53
------------	----

-Broj posjeta korisnika	82
-Izdato na korišćenje, zaduženo, razduženo, magacinirano:	
-Knjiga	146
-Časopisa	165 sv.
-Novina	174 sv.
-Arhivskih kutija iz legata	
-Kutija sa fotografijama	
-Razglednice	40 fotog; 3 kutija fotog.;6 kasete, 2 sv.
-Albuma sa fotografijama	rukopisa, 4 fascikle (iz legata R. L. Đukića)
-Informacija	196 bibliog. inf.
Fotokopiranje	
-Format A-4	381 str.;
-Format A-3	1 str.;

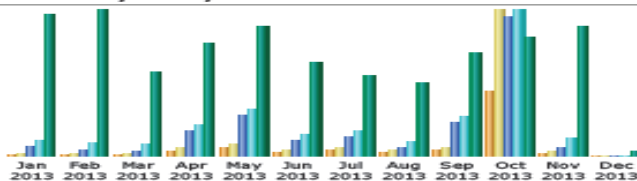
Korišćenje Digitalne Crnogorske bibliografije 1494-1994.

Projekat *Digitalna Crnogorska bibliografija 1494-1994. godine* koji omogućava *on line* pristup i pretraživanje putem interneta ove značajne edicije obima preko 230.000 bibliografskih jedinica i koji je dostupan na portalu www.nbcg-digitalnabibliografija.me izazvao je veliko interesovanje korisnika. Do kraja 2013. godine registrovane su 3792 posjete ovom sajtu.

Web NBCG

Broj posjeta na sajtu: www.cnb.me u 2013 . godinu je 242.335.

Monthly history

Month	Unique visitors	Number of visits	Pages	Hits	Bandwidth
Jan 2013	1,247	2,381	28,161	45,286	2.11 GB
Feb 2013	1,366	2,350	14,224	35,960	2.19 GB
Mar 2013	1,231	2,258	14,166	34,789	1.26 GB
Apr 2013	5,773	9,808	71,259	91,040	1.68 GB
May 2013	8,915	13,731	116,999	135,884	1.94 GB
Jun 2013	4,203	6,520	45,583	62,905	1.41 GB
Jul 2013	6,784	9,822	56,547	72,414	1.19 GB
Aug 2013	2,902	6,030	24,415	40,878	1.10 GB
Sep 2013	5,863	10,387	96,859	114,989	1.53 GB
Oct 2013	77,106	174,003	406,387	425,771	1.79 GB
Nov 2013	2,377	4,858	24,698	52,859	1.94 GB
Dec 2013	116	187	540	1,655	73.96 MB
Total	117,883	242,335	899,838	1,114,430	18.22 GB

Najveći broj posjetilaca bio je iz Crne Gore, Ukrajine, Srbije, SAD, Ruske federacije, Holandije, Njemačke i Kine.

Countries (Top 25) - Full list

Countries	Pages	Hits	Bandwidth
Montenegro	5,299	23,619	1.05 GB
United States	3,635	4,350	72.27 MB
Russian Federation	2,015	2,105	24.26 MB
Netherlands	1,263	1,382	85.31 MB
Republic of Serbia	1,087	4,764	258.58 MB
Italy	851	958	13.74 MB
Bulgaria	844	944	13.20 MB
Germany	765	1,147	33.65 MB
Croatia	594	1,797	51.62 MB
Israel	535	535	2.42 MB
Turkey	479	559	6.90 MB
China	467	522	11.31 MB
Argentina	447	447	1.92 MB
Japan	413	466	19.61 MB
Brazil	345	368	3.21 MB
Taiwan	343	408	4.08 MB
Vietnam	328	328	3.83 MB
Senegal	311	311	5.50 MB
Peru	270	270	3.57 MB
France	267	399	7.21 MB
Ukraine	266	437	19.94 MB
Spain	263	263	1.14 MB
Poland	238	334	8.40 MB
Great Britain	173	471	19.24 MB
Bosnia-Herzegovina	154	1,029	48.43 MB
Others	3046	4646	200.90 MB

I 7. Smještaj

Tokom 2013. godine uložene su sve publikacije, koje su izdate na korišćenje i sve obrađene knjige, časopisi i novine. U centralni depo je uloženo novih bibliotekskih jedinica: 5.258 monografskih publikacija, 1.700 br. tekućih naslova časopisa i 125 sv. tekućih naslova novina.

Iz fonda knjiga »Montenegrina« (1946–2012), koji je izmješten iz objekta Francuskog poslanstva u centralni depo, izdato je na korišćenje 467 knjiga. Na topografsko odredište uloženo je 1.798 novih knjiga za ovu zbirku.

U fond novina »Montenegrina« (1946–2012) uloženo je 180 sign. brojeva (Mn 382–759; 600 sv.)

I 8. Zaštita bibliotečkog materijala

Konzervatorska laboratorija

U konzervatorskoj laboratoriji su tokom 2013. godine obavljani poslovi predviđeni Programom zaštite i očuvanja kulturnih dobara u NBCG „Đurđe Crnojević“:

- Sprovođenje konzervatorsko-restauratorske zaštite tri paleotipa iz Zbirke stare i rijetke knjige;
- Za potrebe Ministarstva kulture CG urađena revalorizacija kulturnih dobara NBCG " Đurđe Crnojević";
- Učešće u međunarodnom projektu MANUBALK (Centre de Conservation du Livre Arles Francuska);
- Konzervatorsko-restauratorska zaštita 11 knjiga;
- Djelimična konzervatorsko-restauratorska zaštita publikacija za potrebe projekta „Prva izdanja Njegoševih knjiga“;
- Djelimična konzervatorsko-restauratorska zaštita arapskih plakata iz Zbirke stare i rijetke knjige za potrebe međunarodnog projekta MANUBALK;
- Konzervacija i restauracija plakata i starih knjiga, restauracija i konzervacija poveza (oko 100 primjeraka); prisustvo predavanjima i dr.

Knjigovezačka radionica

Knjigovezačka radionica je radila na povezivanju dnevnih novina u tvrdi povezi, kao i svih crnogorskih novina i revijalnih izdanja za zbirku „Montenegrinu“ i osnovni fond. Izrađeno je 372 („Montenegrina“), 125 (osnovni fond) sveske novina u tvrdom povezu; 200 pokretnih korica i kutija za potrebe čitaonice i drugih odjeljenja; popravka poveza 75 knjiga iz osnovnog fonda.

I 9. Stručna obrada bibliotečkog materijala u elektronskom katalogu

Ukupan broj novih bibliografskih zapisa za monografske publikacije u elektronskom katalogu NBCG u ovoj godini iznosi preko 11. 000, od čega se na katalogizaciju odnosi 2494, na klasifikaciju 2486, na predmetnu obradu 2225 zapisa.

Obrada monografskih publikacija u elektronskom katalogu

Katalogizacija	2494 zapisa
Klasifikacija	2486 zapisa
Predmetizacija	2225 zapisa
*Preuzimanje zapisa putem COBISS.NET-a (tekući priliv)	5776
Preuzimanje zapisa putem COBISS.NET-a	906
Lokacijski podaci	1140

*Napomena: Na preuzimanju zapisa putem COBISS.NET-a iz drugih baza za tekući priliv radilo se u Prijemnom odjeljenju. Ove poslove su obavljala tri knjižničara sa licencom.

Redakcija bibliotečke građe u elektronskom katalogu

Redakcija kataloške obrade	2101 zapisa
Redakcija UDK indeksa	1999 zapisa
Redakcija predmetnih odrednica	1705 zapisa

Stručna obrada serijskih publikacija u elektronskom katalogu

Tokom godine, vršena je bibliografska obrada serijskih publikacija za elektronski katalog. Za serijske publikacije u elektronskom katalogu je, na unešene naslove (zapise) rađen unos inventarnih brojeva (COBISS/3 Fond) i iznosi 185 naslova (2648 godišta) od toga za muzejsko 15 naslova (147 godišta).

Obrada serijskih publikacija u elektronskom katalogu

Postojeći naslovi – unos inventarnih brojeva (COBISS/3 Fond)	185 naslova (2648 godišta) od toga za muzejsko: 15 naslova (147 godišta)
Izrada CIP zapisa	44 zapisa

Stručna obrada stare i rijetke knjige u elektronskom katalogu

U Zbirci stare i rijetke knjige su nastavljeni poslovi na stručnoj obradi i redakciji stare i rijetke štampane knjige u elektronskom katalogu, zatim izdvajanje oštećenih primjeraka za konzervaciju i restauraciju, kao i utvrđivanje rijetkosti za knjige iz spiskova za otkupljivanje publikacija.

Kada je u pitanju obrada monografskih publikacija iz Zbirke sa redakcijom u elektronskom katalogu, imamo 47 novih zapisa, 86 preuzetih zapisa i 4 lok. podatka. Takođe, 23 knjige i jedan rukopis su identifikovani, a za šest knjiga je utvrđeno da pripadaju rijetkim knjigama. 305 starih knjiga je tehnički obrađeno (postavljene naljepnice), a izvršeno je i 10 signiranja minijatura. Topografski je sređeno 394 minijatura. Za konzervaciju-restauraciju izdate su i zadužene 3 knjige.

Projekat nabavke adekvatnih ormara (16) i urađen novi smještaj Zbirke starih i rijetkih knjiga. Tom prilikom pomenute knjige su složene po signaturama i urađeno njihovo detaljno čišćenje.

Stručna obrada publikacija iz Zbirke legata

Tokom 2013. godine u Zbirci legata katalogizirano i klasifikovano je 1.781 monografskih publikacija. Kreirani su zapisi za publikacije koje se nalaze u legatima Radivoja Lole Đukića, dr Pavla Mijovića i Dušana Gvozdenovića.

Stručna obrada muzikalija u elektronskom katalogu

Bibliotekar redaktor je radio na unosu zapisa u elektronski katalog za notni materijal (štampane muzikalije) kao i na preuzimanju zapisa putem COBISS.NET-a. Preuzeti zapisi su se redigovali (270 zapisa). Ukupan broj unešenih zapisa u ovoj godini iznosio je 724 bibliografske jedinice. Prelaskom Na COBISS/3Fond ručno su unošene postojeće signature dok se automatski dodjeljivao inventarni broj (120 zapisa). Stare signaturne naljepnice su zamijenjene novim. Štampane su i naljepnice na termalnom štampaču.

Stručna obrada kartografsko-geografske zbirke u elektronskom katalogu

Bibliotekar redaktor u Kartografsko-geografskoj zbirci je radio na unosu zapisa u elektronski katalog za presavijene karte (signaturne oznake KrI) kao i na preuzimanju zapisa putem COBISS.NET-a. Ukupan broj zapisa iznosi 687 bibliografskih jedinica. Pojedini zapisi su se redigovali. Štampane su naljepnice na termalnom štampaču.

Prelaskom na novu programsku opremu COBISS/3Fond, bibliotekar redaktor je radio na izradi inventarnih brojeva na već unešene zapise za 1448 presavijenih karata (signaturne oznake Kr I).

Sredinom godine počelo se se unosom zapisa u elektronski katalog, presavijenih karata signaturne oznake Kr II. Unešeno je 350 bibliografskih jedinica. Za ovu građu su unošene ručno signaturne oznake dok su inventarni brojevi automatski dodjeljivani. Obradena su i 44 atlasa, kojima su automatski dodijeljene signature i inventarni brojevi. Za ove publikacije su oštampane naljepnice na termalnom štampaču.

Za pojedine presavijene karte urađene su pokretne korice u knjigoveznici (71). Urađen je i spisak građe za konzervatore (6 atlasa, 61 presavijena karta, 22 karte i 12 razglednica.

Broj novih zapisa u elektronskom katalogu 1- 2013 2-2012 3-2011

Stručna obrada rukopisa i dokumenata

U prvoj polovini ove godine, u zbirci je obrađeno 15 dokumenata u Wordu. Prilikom pružanja informacija korisnicima, pregledano je oko 850 dokumenata (3 istraživača).

Bibliotekar redaktor u Zbirci rukopisa i dokumenata je bio povremeno angažovan na izradi CIP zapisa za monografske publikacije. Takođe je pregledao pozorišne i filmske plakate (4800) radi izdvajanja plakata sa repertoarom Njegoševih djela, za potrebe izložbe. Radio je na pripremi materijala za snimanje emisije RTCG o Zbirci rukopisa i dokumenata.

Katalogizacija u publikaciji - CIP zapisi

Na poslovima izrade CIP zapisa, dodjelu ISBN brojeva, i dodjeli bar koda, radio je jedan bibliotekar redaktor. Zbog obimnosti i složenosti ovih poslova, na izradi CIP zapisa, povremeno su se uključivali i ostali bibliotekari redaktori iz Odjeljenja za stručnu obradu bibliotečkog materijala.

CIP zapis monografskih publikacija

Izrada CIP-a	1014 zapisa
Uključivanje izdavača u ISBN bazu	97
Dodjela ISBN	1014

Izrada bar-coda	814
CIP zapisa serijskih publikacija	44 zapisa
CIP zapis za geografske karte	1 zapis

Ukupno je tokom 2013. godine, urađeno 1014 zapisa za monografske publikacije i 1 CIP zapis za geografsku kartu. Obradeni su i podaci (2012) za crnogorske izdavače za PIID (Adresar izdavača uključenih u sistem ISBN), a radilo se i na uključivanju izdavača u ISBN bazu (97 izdavača). Radilo se i na arhiviranju zahtjeva za izradu CIP-a u odgovarajuće registratore.

Izvršena je dodjela novih i ažuriranje postojećih ISSN brojeva (ukupno 79), izrada bar cod-ova (61) crnogorskim serijskim publikacijama i elektronskim izvorima i upućivanje podataka u međunarodni ISSN registar.

I 10. Rad na tekućoj i retrospektivnoj bibliografiji

U protekloj godini pripremljena su tri rukopisa tekućih bibliografija – dva monografskih publikacija i bibliografija priloga iz serijskih publikacija i zbornika. Rukopisi su objavljeni u elektronskom formatu i postavljeni (publikovani) su na sajtu Biblioteke. To su sljedeći rukopisi:

- *Crnogorska bibliografija : monografske publikacije : 2005*, obima 1608 bibliografskih jedinica
- *Crnogorska bibliografija : monografske publikacije : 2010*, obima 2066 bibliografskih jedinica,
- *Crnogorska bibliografija : prilozi iz serijskih publikacija i zbornika : 2012*, obima 4249 bibliografskih jedinica.

Kontinuirano je vršeno kumuliranje zapisa za tekuće bibliografije knjiga za 2011, 2012 i 2013. godinu. Broj prikupljenih zapisa za ove godine je sljedeći: 2011-436, 2012-309 i 2013-215 zapisa.

Povremeno je vršeno kumuliranje zapisa za retrospektivnu bibliografiju knjiga – period 1995-2001. godina. Ukupno je do sada prikupljeno 9467 zapisa. U protekloj godini za ovaj period kumulirano je 250 novih zapisa. Broj zapisa po godinama je sljedeći: 2001-1422, 2000-1445, 1999-1234, 1998-1448, 1997-1401, 1996-1391 i 1995-11263.

U prvoj polovini tekuće godine završen je popis priloga za bibliografiju članaka – 2012. godina. Uslijedila je izrada više probnih ispisa na kojima su urađene brojne intervencije (sortiranje UDK brojeva i grupa, ujednačavanje odrednica i pododrednica – predmetnih i imenskih i sl.), u cilju pripreme rukopisa za publikovanje. Sve potrebne radnje su izvršene u planiranom roku. Uslijedila je izrada elektronskog izdanja bibliografije uz podršku programa za automatsko kreiranje web prezentacije tekućih bibliografija.

Ova bibliografija sadrži ukupno 4249 bibliografskih jedinica. Postavljena je na web sajtu Biblioteke u decembru 2013. godine.

Istovremeno, nastavljen je rad na Tekućoj bibliografiji članaka za 2013. godinu, popisom priloga iz crnogorskih časopisa, revijalnih izdanja, zbornika radova i dnevnog lista *Pobjeda*. Prilozi iz časopisa i zbornika radova su popisivani bez selekcije, dok su za odabir članaka iz *Pobjede* i revijalnih izdanja korišćeni *Kriterijumi za odabir priloga iz crnogorske priodike*, koji podrazumijevaju strožiju selekciju priloga. U proteklom periodu popisani su prilozi iz svih crnogorskih časopisa i revijalnih izdanja koji su u Biblioteku pristigli u periodu januar-decembar 2013. godine. Popisivani su prilozi iz 70 naslova časopisa i novina i dva zbornika radova.

U protekloj godini za ovu bibliografiju ukupno je kreirano 3696 zapisa.

Stručna obrada članaka u elektronskom katalogu

Obrada članaka u elektronskom katalogu (katalogizacija, klasifikacija i predmetizacija)	4759
Obrada članaka u elektronskom katalogu (katalogizacija i klasifikacija)	593
Preuzimanje zapisa članaka iz COBIB.CG	307
Preuzimanje zapisa monografskih publikacija putem COBISS.Net-a	820
UDK klasifikacija članaka	848

I 11. Izdavačka djelatnost

U ediciji *Bibliografije* objavljena su 3 *on line* izdanja tekućih bibliografija, koji su postavljeni na sajtu Biblioteke, i to:

- *Crnogorska bibliografija : monografske publikacije : 2005*
- *Crnogorska bibliografija : monografske publikacije : 2010*
- *Crnogorska bibliografija : prilozi iz serijskih publikacija i zbornika : 2012*

Povodom jubileja – 200 godina od rođenja Njegoša NBCG je objavila kataloge izložbi:

- izdanja Njegoševih djela „Heruvim enigme“,
- Mihaila Muja Jovičevića: „Kroz zamršeni svijet svjetlosti i haosa“,
- Irene Lagator Otvaranje knjige „Noć skuplja vijeka“.

Takođe, NBCG je izdala i katalog izložbe fotografija „Marko Vujović i slike jednog vremena“.

U ediciji Posebna izdanja, kao knjiga 67, objavljen je i roman Bora Jovanovića: „Homerov arhipelag“.

Pripremljene su za štampu:

- dvije sveske *Bibliografskog vjesnika* za 2013. Godinu
- Bio-bibliografija Marije Adžić,
- »Njegoševi poetsko-matematički prostori«, autora Boška Mijanovića, u ediciji Posebna izdanja,; knj. 69.

I 12. Matična služba

Prema čl. 37, tačka 5 Zakona o bibliotečkoj djelatnosti ("Službeni list Crne Gore", br. 49/2010) NBCG obavlja matičnu bibliotečku djelatnost nad drugim matičnim bibliotekama tj. nad narodnim bibliotekama i Univerzitetskoj biblioteci.

Referent matične službe je radio na izradi evidencija, statistika i pregleda o zatečenom stanju u crnogorskim bibliotekama. Tokom godine, Matična služba je prikupila matične kartone za 61 školsku biblioteku (120 godišta). Ažurirani su i statistički podaci za 22 biblioteke za 2012. godinu. Iz 2 narodne biblioteke, iz Nikšića i iz Pljavalja, pokrenuta je inicijativa za realizovanje procedure oko izdvajanja biblioteka iz Centara za kulturu.

Referent Matične službe je izvršio obilazak 21 narodne biblioteke (Kolašin, Mojkovac, Andrijevića, Plav, Rožaje, Berane, Bijelo Polje, Pljevlja, Žabljak, Danilovgrad, Plužine, Šavnik, Bar, Ulcinj, Budva, Tivat, Kotor, Herceg Novi, Nikšić, Podgorica, Cetinje), kao i obilazak Univerzitetске biblioteke u Podgorici. Sačinjeni su i poslani zapisnici o zatečenom stanju u bibliotekama i ažuriran centralni Registar biblioteka (Prilog III).

Pregled zatečenog stanja u bibliotekama za 2013.

Opština	Prostor	Zaposleni	Prinavljanje	Internet	COBISS
Andrijevića	200m ² /neuslovan	2	46 tomova knj.	-----	-----
Bar	450m ² /namjenski	10	1409 tomova+2423 per. publikacije	Da	članica
Berane	145m ² /neuslovan	5	3000 tomova	Da	članica
Bijelo Polje	350m ² /neuslovan	5	549 tomova	Da	članica
Budva	550m ² /namjenski	11	1047 tomova	Da	članica
Danilovgrad	50m ² /neuslovan	1	-----	-----	-----
Žabljak	120m ² /neuslovan	2	70 tomova	-----	-----
Kolašin	94m ² /neuslovan	5	209 tomova	Da	članica
Kotor	170m ² /neuslovan	8	987 tomova	Da	članica
Mojkovac	87m ² /neuslovan	2	232 toma	-----	-----
Nikšić	800m ² /neuslovan	10	590 tomova	Da	članica
Plav	182m ² /neuslovan	6	302 toma	-----	-----
Plužine	90m ² /neuslovan	3	228 tomova	Da	-----
Pljevlja	470m ² /namjenski	9	1244 toma	Da	članica
Podgorica	2900m ² /namjenski	18	1333 toma+2399 per.	Da	članica

			publikacija		
Rožaje	144m2/neuslovan	2	177 tomova	-----	-----
Tivat	135m2/neuslovan	2	113 tomova	-----	-----
Ulcinj	650m2/namjenski	8	931 tom	Da	-----
H.Novi	514m2/neuslovan	8	1575 tomova+1788 per. publikacija	Da	članica
Cetinje	249m2/neuslovan	11	1081 tom	Da	članica
Šavnik	8m2/neuslovan	1	-----	-----	-----
UBCG	270m2/neuslovan	7	969 tomova+1351 per. piblikacija	Da	članica

II Razvojni programi i projekti

II 1. Projekat Virtuelna biblioteka Crne Gore

Uzajamna bibliografska baza podataka COBIB.CG na dan 31.12.2013. godine je sadržala 327 810 , dok je lokalna baza CNB sadržala 190 750 bibliografskih zapisa.

Iako je prema Zakonu o bibliotečkoj djelatnosti ("Službeni list Crne Gore", br. 49/2010, čl. 38, tačka 2) predviđeno obavezno uključivanje u bibliotečko-informacioni sistem svih narodnih biblioteka, u toku ove godine nijedna biblioteka nije uključena u sistem COBISS.CG.

Budući da je za 2014. godinu planiran prelazak na platformu COBISS3 – u segmentu Katalogizacija, u Nacionalnoj biblioteci Crne Gore“ Đurđe Crnojević“ održan je sastanak 26.11.2013. god. na kome su prisustvovali dr Marta Seljak iz IZUM-a, Jelena Đurović , direktor NBCG, mr Bosiljka Cicmil, direktor UBPG, Nikoleta Kovačević, katalogizator UBPG i predstavnici Nacionalnog Cobiss centra Crna Gora.

COBISS3/Katalogizacija je centralni segment COBISS3 programske opreme koji pruža uzajamnu katalogizaciju u okviru kooperativnog online bibliografskog sistema i servisa COBISS.

Prelazak na COBISS3/Katalogizaciju mora da bude adekvatno organizovan, a između ostalog, iziskuje i promjene postupka utvrđivanja osposobljenosti katalogizatora.

Nova generacija programske opreme COBISS omogućava preuzimanje zapisa, osim iz drugih uzajamnih bibliografskih baza podataka u mreži COBISS.Net i drugih stranih bibliografskih baza (Online katalog Kongresne biblioteke, WorldCat, ISSN) .

Redakcija uzajamnog kataloga

Redaktor uzajamnog kataloga je u vezi sa razrješavanjem duplikata i kontrolom kvaliteta bibliografskih zapisa poslao 25 dopisa bibliotekama članicama sistema COBISS.CG.

Tokom godine je vršena kontrola sljedećih lokalnih baza: Univerzitetska biblioteka - UBPG, Narodna biblioteka Bijelo Polje - NBBP, Narodna biblioteka »Stevan Samardžić« Pljevlja - NBPLJ, Biblioteka Crnogorske akademija nauka i umjetnosti - CANU, Narodna biblioteka »Radosav Ljumović« Podgorica – NBPG.

Početkom avgusta 2012. IZUM je prosljedio spisak od 7.624 zapisa iz uzajamne bibliografske baze podataka COBIB.CG sa greškama koje bi onemogućilo uključivanje tih zapisa u WorldCat. Ove godine je redaktor hosta izvršio ispravku i pohranu na HOST-u za 5330 zapisa.

Kontakt sa članicama sistema COBISS

Stručni saradnik za kontakt sa članicama sistema COBISS je bio u stalnom kontaktu sa članicama sistema i sa IZUM-om iz Maribora (ukupno 150 pismenih zahtjeva je prosljedeno IZUM-u koji su uz stručnu pomoć kolega iz Slovenije riješeni). Pored toga je obavljeno preko 200 telefonskih konsultacija, kao i 6 posjeta bibliotekama članicama – UBPG, SSSPG, FPNPG, EFPG, BPMTNP i NBBR.

Početkom godine data su uputstva članicama sistema COBISS.CG za štamapanje inventarnih knjiga za svu građu.

U toku ove godine izrađeno je 18 zapisnika o fondu, zapisnik o pozajmici za Narodnu biblioteku „Ivo Vučković“, Bar, kao i zapisnici o međubibliotečkoj pozajmici i nabavci u segmentu COBISS 3.

Najveće dostignuće je što je izvršen prelazak preostalih 18 biblioteka na platformu COBISS3/Fond od ukupno 26, tako da je 28.11.2013. na web strani : www.cobiss.net objavljeno sljedeće:

Sve biblioteke u sistemu COBISS.CG za vođenje fonda koriste programsku opremu COBISS3/Fond2013.

Krajem godine stručni saradnik je bio angažovan na registraciji ukupno 132 korisnika na portalu Obrazovanje.CG.

Na poslovima pripreme portala Obrazovanje.CG u saradnji sa Službom obrazovanja iz IZUM-a bio je angažovan i rukovodilac Odjeljenja u dijelu prilagođavanja dokumentacije potrebne za aktiviranje ovog servisa.

Održavanje sistema COBISS i računarske mreže u Biblioteci

Sistem inženjeri su bili angažovani na redovnim zadacima tehničkog održavanja, kako lokalne baze CNBCT i lokalnih baza podataka biblioteka koje su smještene na serveru

CNBCT, tako i uzajamne baze podataka. Vršili su dnevna, mjesečna i nedjeljna snimanja podataka (BACK-up).

Vršili su redovno održavanje računarske i telekomunikacione opreme u Biblioteci, otklanjanje manjih kvarova na računarima, reinstalaciju Windows-a na računarima, stopiranje user-a u lokalnim bibliografskim bazama po zahtjevima bibliotekara.

Ove godine su sistem inženjeri izvršili uključivanje 80 personalnih računara u aktivni direktorij što je podrazumijevalo izradu licenci za svaki pojedini računar i mrežni uređaj zajedno sa njihovom prekonfiguracijom. Završetkom ovog posla umnogome je podignut stepen sigurnosti lokalne računarske mreže u NBCG:

II 2. Projekat mikrofilmovanja i digitalizacije

Zbog činjenice da je ove godine bio dat prioritet skeniranju građe sve raspoložive snage su bile usmjerene na taj aposao, te su u toku ove godine su u mikrofilmovani jedino sljedeći naslovi: *Boka kotorska*, 1882. i 1883; *Bokeški vjesnik*, 1944; *Boka: glasnik*, 1909.

U okviru realizacije *Programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2013. godinu* angažovan je jedan izvršilac po ugovoru o djelu koji je vršio skeniranje publikacija a na ovim poslovima i na poslovima obrade digitalnih objekata je pored stalno zaposlenih u Centru za mikrofilmovanje i digitalizaciju bio angažovan i pripravnik – sistem inženjer.

U Centru je vršeno skeniranje i obrada građe za potrebe izrade Portala posvećenog 200-godišnjici od rođenja Petra II Petrovića Njegoša. Portal je dostupan na adresi:

<http://www.petarpetrovic2nbcg.me>

Ova digitalna kolekcija posvećena Petru II Petroviću Njegošu obuhvata Njegoševa djela, prepisku, rukopise, prevode, literaturu o Njegošu, bibliografije, slike, plakate, adaptacije i fotografije.

U toku 2013. godine skenirano je i obrađeno ukupno 9981 digitalni objekat, od čega je 100 naslova knjiga i časopisa i novina.

Skeniranje i priprema za digitalizaciju

Monografske publikacije	9246
Serijske publikacije	385
Rukopisi	242
Albumi	108
Ukupno	9981

Još od avgusta mjeseca 2012. je bio u kvaru skener A2 Konica Minolta: U međuvremenu se pokušalo sa popravkom u prostorijama NBCG, ali bez uspjeha. Skener je ponovo u funkciji tek od septembra 2013. nakon što je izvršeno servisiranje u Velikoj Britaniji, čemu je prethodila komplikovana i zahtjevna procedura izvoza.

II 3. Program zaštite i očuvanja kulturnih dobara

U Nacionalnoj biblioteci Crne Gore „Đurđe Crnojević“ Program zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2013. godinu u potpunosti se realizovao kroz tri projekta u ukupnoj vrijednosti od 14 000 eura.

Konzervacija i restauracija tri paleotipa iz zbirke Stara i rijetka knjiga

Konzervacija i restauracija tri paleotipa iz zbirke Stara i rijetka knjiga podrazumijeva intervencije na trićirilična paleotipa, štampana sredinom 16. vijeka u Veneciji: *Служабник*, *Октоих петогласни ки Триод носни*.

Триод носни je liturgijsko djelo, štampano 1561. godine u Veneciji, u štampariji koju je od Vićenca Vukovića iznajmio Stefan Marinović „ot grada Skadra“.

Октоих петогласник je preštampano izdanje knjige Božidara Vukovića Podgoričanina iz 1537. godine. Djelo je 1560. preštampano njegov sin Vićenco, preuzevši grafički slog sa prethodnog izdanja, ali sa izmjenama u ilustrovanju knjige

Служабник je knjiga štampana 1554. g. u Veneciji, u štampariji Vićenca Vukovića.

Izrada Digitalne kolekcije Petar II Petrović Njegoš

Projekat Nacionalne biblioteke Crne Gore „Đurđe Crnojević“ *Digitalna kolekcija Petar II Petrović Njegoš* realizovan je povodom 200 godina od rođenja najznačajnijeg crnogorskog pjesnika, vladara i mislioca, Petra II Petrovića Njegoša.

Digitalna kolekcija ima za cilj da se široj naučnoj i kulturnoj javnosti predstave najznačajnija Njegoševa djela, kao i djela o Njegošu, iz zbirke Nacionalne biblioteke Crne Gore „Đurđe Crnojević“.

Do sada je o Njegoševom životu, radu i umjetničkom stvaralaštvu objavljeno na desetine hiljada članaka, studija, monografskih publikacija, a izrada i prezentacija digitalne kolekcije *Petar II Petrović Njegoš* podrazumijeva formiranje kolekcije koja obuhvata prva izdanja Njegoševih djela („Gorski vijenac“, „Luča mikrokozma“, „Šćepan Mali“, „Svobodijada“), rukopise „Gorskog vijenca“ i „Bilježnice“, odabrane prevode Njegoševih djela, izbor literature o Njegošu, izabranu prepisku, biografiju, plakate za predstave i filmove koji su rađeni po Njegoševim djelima, kao i adaptacije Njegoševih djela.

U toku je rad na optimizaciji kolekcije za Google pretragu kao i na integraciji sa kolekcijom Europana. Model i alati za digitalizaciju razvijeni su tako da budu primjenljivi na razne tipove novih zbirki čija je digitalizacija u toku.

Edukacija kadra u oblasti zaštite i očuvanja kulturne baštine

U cilju obuke u oblasti zaštite i očuvanja kulturne baštine, troje konzervatora-restauratora iz NBCG “Đurđe Crnojević”, u septembru je bilo na stručnom usavršavanju u Arlu, u Francuskoj, gdje su imali priliku da vide najnovija dostignuća i metode zaštite kulturne baštine.

Rukovodeći se pomenutim ciljevima dva bibliotekara iz Nacionalne biblioteke Crne Gore “Đurđe Crnojević”, su februara 2013. godine, posjetili Nacionalnu i univerzitesku knjižnicu (NUK) u Ljubljani. Svrha posjete bila je upoznavanje sa radom Odjeljenja za digitalizaciju i kataloškom obradom građe u posebnim zbirka u NUK-u.

Realizacija Programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2013.

B r	Naziv projekta	Cilj projekta	Tok realizacije	Odobrena sredstva
1	Konzervacija i restauracija tri paleotipa iz zbirke Stara i rijetka knjiga	Zaštita paleotipa: <i>Служабник, Октоух петогласники Триодпосни.</i>	Januar - novembar 2013.	3.000 €
2	Digitalizacija 5000 strana starih knjiga i periodike	Zaštita originalnih knjiga knjiga (novina) značajnih za istoriju kulture Crne Gore	Januar- decembar 2013.	8.000 €
3	Edukacija stručnog kadra u oblasti zaštite kulturne baštine	COBISS3/Katalogizacija, SEEDI konferencija 2013, Centar za konzervaciju u Arlu	Januar – oktobar 2013.	3.000 €

II 4. Edukacija i usavršavanje bibliotekara

Plan obrazovanja i plan prelaska biblioteka članica sistema COBISS.CG na COBISS3/Fond je u potpunosti realizovan. Održano je ukupno 5 kurseva Kurs Korištenje programske opreme COBISS3/fond, sa ukupno 55 polaznika.

Termin održavanja kursa:	Broj polaznika kursa
14. i 15.03. 2013.	12
28. i 29. 03. 2013.	12
11. i 12.04. 2013.	7
25. i 26.04.2013	12
03. i 04.10.2013.	12

U toku ove godine ispit za dodjelu licence za uzajamnu katalogizaciju dobila je jedino Jelena Dragutiovčić, bibliotekar iz Nacionalne biblioteke Crne Gore.

Takođe je u okviru realizacije projekta MANUBALK. prostorijama Nacionalne biblioteke Crne Gore „Đurđe Crnojević“ 18. i 19. novembra, održana se trening sesije za digitalizaciju, Trening je održao dr Adam Sofronijević iz Univerzitetske biblioteke „Svetozar Marković“, Beograd.

Teme treninga su Metapodaci u kontekstu digitalizacije i dostupnosti materijala putem Interneta i Kontrola kvaliteta podataka i aktivnosti vezanih za digitalne medije pri skeniranju. Učesnici treninga su zaposleni iz NBCG, kao i iz narodnih i visokoškolskih biblioteka u Kotoru, Podgorici, Pljevljima, Herceg Novom i Baru.

II 5. Reorganizacija smještaja fondova i zbirki NBCG

Reorganizacija smještaja fondova i zbirki NBCG odnosi se, prije svega na nastavak rada na reorganizaciji i novoj prezentaciji fondova Muzejskog odjeljenja, izmještanjem dijela tekućih crnogorskih časopisa (1946-2012) fonda „Montenegrina“, sign. br. Mч-304 do Mч-475, u glavni depo NBCG;

III UČEŠĆE U MEĐUNARODNIM PROJEKTIMA. MEĐUNARODNA SARADNJA. KONFERENCIJE

III 1. Druga konferencija direktora nacionalnih biblioteka Jugoistočne Evrope

U Nacionalnoj biblioteci Crne Gore „Đurđe Crnojević“ je, pod pokroviteljstvom Ministarstva kulture Crne Gore, 12. i 13. oktobra 2013. godine održana Druga konferencija direktora nacionalnih biblioteka Jugoistočne Evrope.

Na konferenciji su učestvovali: direktor Nacionalne i univerzitetske biblioteke Bosne i Hercegovine Dr Ismet Ovčina; direktorka Nacionalne i sveučilišne knjižnice Hrvatske (NSKH), Dunja Seiter- Šverko i savjetnica za međunarodnu saradnju NSKH, Jasenka Zajec; rukovodilac knjižnog fonda i usluga i zaštite bibliotečkog materijala Nacionalne i univerzitetske biblioteke Makedonije „Sveti Kliment Ohridski“ (NUBM), Zorica Jakovleska Spirovska i sistem inženjer NUBM Ljupčo Jovanov; direktorka Narodne i univerzitetske biblioteke Slovenije, Mateja Komel Snoj, kao i vršilac dužnosti direktora Narodne biblioteke Srbije (NBS), Svetlana Jančić i načelnica Odjeljenja posebnih fondova NBS Olivera Stefanović; kao i direktorka Nacionalne biblioteke Crne Gore „Đurđe Crnojević“, Jelena Đurović, sa saradnicima.

Centralna tema prvog dana Konferencije bila je „Saradnja nacionalnih biblioteka Jugoistočne Evrope na zaštiti i prezentaciji kulturne baštine“. Učesnici Konferencije saglasili su se da je potrebno, prije svega, da sve nacionalne biblioteke regiona urade zajednički centralni registar stare i rijetke knjige, kao i da se izradi jedinstveni web portal pisane kulturne baštine sa prostora Jugoistočne Evrope, kao i web portal na kojem bi se našli sadržaji najznačajnijih djela velikana nacionalnih književnosti zemalja regiona. Projektno partnerstvo bi za nacionalne biblioteke Jugoistočne Evrope imalo pozitivne efekte, kako ekonomsko-finansijske, tako i one koji se odnose na profesionalno usavršavanje. Takođe, neophodna je saradnja između nacionalnih biblioteka Jugoistočne Evrope i na razmjeni digitalnog sadržaja, “putujućih” izložbi starih i rijetkih knjiga, kao i virtuelnih izložbi. Ovakav vid razmjene omogućilo bi da se različitim kategorijama korisnika obezbijedi bolji pristup zbirkama koje se čuvaju u pojedinim nacionalnim bibliotekama.

Drugi dan Konferencije je bio posvećen pismenoj zaostavštini i književnom djelu Petra II Petrovića Njegoša u svijetlu obilježavanja jubileja 200 godišnjice njegovog rođenja.

Domaćin sljedeće Konferencije, koja će se održati 2014. godine, biće Nacionalna i sveučilišna knjižnica Hrvatske.

III 2. Projekat MANUBALK

NBCG je od kraja 2011. godine uključena u projekat MANUBALK, koji je odobren od strane Evropske komisije. Nosilac Projekta je Centar za konzervaciju knjige - Centre de Conseravtion du Livre, Arles, Francuska, a partneri su, pored NBCG, Internet kljub Ljig, Srbija, Udruženje za kulturno-historijsko nasljeđe Transversalni Val, Sarajevo, BiH.

Krajnji cilj projekta je očuvanje i restauracija dragocjenog pisanog kulturnog nasljeđa (u bibliotekama, arhivima, muzejima, crkvama i sl) pogođenog ratnim zbivanjima na području Zapadnog Balkana i omogućivanje pristupa zbirkama velike istorijske i simboličke vrijednosti pospješujući stabilizaciju regiona.

Realizacijom Projekta ističe se suštinska uloga pisanog nasljeđa (rukopisi, arhive, knjige, crteži, slike, fotografije, itd) u razvoju regionalnog identiteta baziranog na istorijskim vrijednostima. Poznato je da pisano nasljeđe ne obuhvata samo kolekcije rukopisa, već i administrativne arhive iz matičnih službi (osnovnih resursa identiteta jednog naroda), katastre (suštinski resurs svakog arhitektonskog plana obnove), drevne fotografije (koje pokazuju gradove i njihove građevine u svom početnom obliku, što može služiti kao model pri pripremi njihove obnove) i religiozne zbirke iz manastira, crkvi, itd. (korisne za izgradnju mostova između različitih etničkih i vjerskih zajednica).

Neke od glavnih aktivnosti projekta su: popisivanje građe i odgovarajući načini konzervacije; lokalizacija i inventarisanje građe; razvoj restauracije i pisanog nasljeđa i očuvanja znanja i vještina na području Zapadnog Balkana; iskorišćavanje dobijenih rezultata i njihovo širenje; seminari itd.

Početakom 2013. godine došlo je do izvjesnog zastoja u realizaciji Projekta da bi se aktivnosti ponovo pokrenule i intenzivirale u drugoj polovini godine.

Koordinator Projekta za Crnu Goru, direktor Jelena Đurović, rukovodilac odjeljenja za razvoj bibliotečke djelatnosti, Vjenceslava Ševaljević, i koordinator za digitalizaciju, Zorica Sjekloća, učestvovali su u septembru u radu Upravnog odbora Projekta MANUBALK u Centru za konzervaciju knjiga u Arlu, Francuska.

Jedna od značajnih aktivnosti predviđenih projektom Manubalk jeste i organizovanje treninga i seminara iz oblasti konzervacije i digitalizacije pisane baštine. Treninzima u vezi sa konzervacijom i restauracijom u CCL-u prisustvovali su konzervatori NBCG Slavko Jovićević, Marija Martinović i Sonja Gagović, dok su Jelena Đurović, Vjenceslava Ševaljević i Zorica Sjekloća pratile izlaganja na temu digitalizacije.

U okviru realizacije Projekta Nacionalna biblioteka Crne Gore "Đurđe Crnojević" je, uz pomoć ekspertskog tima Projekta, u periodu od 21. do 25. oktobra, realizovala misiju inventarisanja čiji je cilj izrada konzervatorske studije o rukopisima i dokumentima koji se nalaze na teritorijama Crne Gore, Srbije i Bosne i Hercegovine. Ekspertski tim, sastavljen od

evropskog stručnjaka za konzervaciju, (Anna Arietta Revithi iz Parlamentarne biblioteke Grčke), regionalnog stručnjaka (mr Nada Arbutina iz Srbije), tehničkog koordinatora MANUBALK projekta i predstavnika CCL-a- Centra za konzervaciju knjiga (Richard van Deusen), i tima NBCG za MANUBALK, razmatrao je veći broj rukopisa i dokumenata koji se nalaze u bibliotekama i arhivima na Cetinju i u Kotoru.

Na Cetinju su se stručnjaci upoznali sa zbirkom stare i rijetke knjige koja se nalazi u Riznici cetinjskog manastira kao i zbirke i Nacionalne biblioteke Crne Gore (zbirku rukopisa, zbirku stare i rijetke knjige i kolekciju Montenegrina). U Kotoru su im na uvid bili manuskripti i dokumenti koji se nalaze u Biblioteci Fakulteta za pomorstvo, Gradskoj biblioteci Kotor, Državnom arhivu Crne Gore - Istorijski arhiv Kotor i u Biskupskom ordinarijatu.

U sklopu ostarivanja planiranih aktivnosti Projekta u prostorijama Nacionalne biblioteke Crne Gore „Đurđe Crnojević“ 18. i 19. novembra, održana je trening sesije za digitalizaciju, Trening je održao dr Adam Sofronijević iz Univerzitetske biblioteke „Svetozar Marković“, Beograd.

Teme treninga su Metapodaci u kontekstu digitalizacije i dostupnosti materijala putem Interneta i Kontrola kvaliteta podataka i aktivnosti vezanih za digitalne medije pri skeniranju.

Učesnici treninga su zaposleni iz NBCG, kao i iz narodnih i visokoškolskih biblioteka u Kotoru, Podgorici, Pljevljima, Herceg Novom i Baru.

III 3. Godišnji sastanak CENL – Conference of European National Librarians

Direktorka Nacionalne biblioteke Crne Gore “Đurđe Crnojević”, prisustvovala je 27. godišnjem sastanku Konferencije direktora nacionalnih biblioteka Evrope (CENL – Conference of European National Librarians), koji se održao od 20. septembra do 25. oktobra u Nacionalnoj biblioteci Azerbejdžana, u Bakuu.

Na konferenciji su razmatrani polugodišnji, godišnji i finansijski izvještaji CENL-a za 2012. godinu i aktivnosti Evropske biblioteke (TEL), a usvojeni su i konsolidovani budžet CENL-a za 2013. i budžet za 2014. godinu.

Direktori nacionalnih biblioteka Evrope, između ostalog, razgovarali su i o novoj viziji Evropske biblioteke i budućim strateškim ciljevima CENL-a. Učesnici Konferencije prisustvovali su i proslavi 90. godišnjice Nacionalne biblioteke Azerbejdžana.

III 4. Sastanak Upravnog odbora Međunarodnog ISSN centra

Direktorka Nacionalne biblioteke Crne Gore „Đurđe Crnojević“ Jelena Đurović učestvovala je na šezdesetom sastanku Upravnog odbora Međunarodnog ISSN centra u Parizu, koji je održan 25. i 26. aprila.

Na sjednici Upravnog odbora prezentovan Strateški plan te organizacije za 2013. godinu, koji obuhvata izdavaštvo, bibliografiju i FRBR – novi bibliografski model za serijske publikacije, otvoreni pristup podacima i nove proizvode i usluge ISSN-a. Upravni odbor Međunarodnog ISSN centra predložio je plan izrade novog, naprednijeg kompjuterskog sistema te

organizacije, a na sastanku se raspravljalo i o vodećim pravnim problemima u ISSN centru. Pored toga, usvojen je i Izvještaj za 2012. godinu, pri čemu je poseban fokus u analizi Izvještaja stavljen na bibliografske podatke.

III 5. Godišnji sastanak direktora nacionalnih ISSN centara

Bibliotekar iz ISSN centra u NBCG „Đurđe Crnojević“ prisustvovao je 38. Sastanku direktora nacionalnih ISSN centara, koji je ove godine, u periodu od 21. do 25. oktobra održan u Bukureštu, gdje su razmatrane aktivnosti i rezultati rada kompletne ISSN mreže, Međunarodnog centa i nacionalnih centara; ISSN projekti: novi web site, ROAD projekat u saradnji sa UNESCO, novi kompjuterski sistem; politika dodjele ISSN; novi bibliografski formati, FRBR i serijske publikacije...

III 6. Osmo SEEDI konferencija

Osmo SEEDI (South-Eastern European Digitisation Initiative) konferencija održana je 15. i 16. maja 2013. godine u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. Cilj konferencije je bio da se prezentuju i razmijene iskustva iz područja digitalizacije kulturne baštine u zemljama Jugoistočne Evrope i prikažu nova rješenja u primjeni inovativnih tehnologija u predstavljanju i korištenju digitalne baštine. Na konferenciji je bibliotekar iz Bibliografskog odjeljenja prezentovao *Digitalnu bibliografija Crne Gore 1494-1994*.

III 7. Gete Institut

Gete Institut iz Beograda je organizovao predavanje njemačkog naučnika dr Tima Borsta pod naslovom "Otvaranje repozitorijuma ka semantičkom webu" i pozvao je na predavanje direktora NBCG Jelenu Đurović i Vjenceslavu Ševaljević, rukovodioca Odjeljenja za razvoj bibliotečke djelatnosti.

Predavanje koje su zajedno organizovali Gete institut i Univerzitetska biblioteka "Svetozar Marković" iz Beograda održano je 29. novembra 2013. u sali Gete Instituta. Prisustvovalo je oko 60 bibliotečkih stručnjaka iz najvećih i najznačajnijih biblioteka u Srbiji i Vojvodini. Iz Crne Gore, pored predstavnika NBCG, predavanje je pratila i mr Bosiljka Cicmil, direktor Univerzitetske biblioteke iz Podgorice.

III 8. Francuski ugao

U zgradi bivšeg francuskog poslanstva Nacionalne biblioteke Crne Gore „Đurđe Crnojević“ 21. juna otvoreno u Cetinju podržali su i Fondacija „Robert Šuman“, te Francuski institut pri Ambasadi Republike Francuske u C

IV 1. Kulturne aktivnosti, promocije, marketing

- o U NBCG „Đurđe Crnojević“ je, 16. aprila, predstavljena antologija crnogorske poezije XX vijeka „Poetika Montenegrina“ priređivača Bogića Rakočevića, u izdanju NBCG „Đurđe Crnojević“ i Otvorenog kulturnog foruma sa Cetinja.
- o Izložba Nacionalne biblioteke „Pozorišni plakati Dimitrija Popovića“ gostovala 19. aprila, je na HercegNovskim aprilskim pozorišnim svečanostima (HAPS).
- o Obilježavanje 23. aprila – Međunarodnog dana knjige i predavljanje novog romana poznatog crnogorskog pisca Miraša Martinovića „Dioklitijsko zavještanje“, objavljenog u ediciji Posebna izdanja NBCG „Đurđe Crnojević“.
- o Izložba knjiga i plakata O NJEGOŠU – PJESNIKU, MISLIOCU, VLADARU organizovana je 8. maja, na Međunarodnom sajmu knjiga u Podgorici. Izložba je bila dio programa obilježavanje jubileja 200 godina od rođenja Petra II Petrovića Njegoša. Postavku je činilo 60 knjiga i 22 pozorišna i filmska plakata koji se čuvaju u fondovima Nacionalne biblioteke.
- o Solistički koncert Milice (harmonika), Ivanke i Lazara (falauta) Muhadinovića održan je 14. juna, u Svečanoj sali NBCG „Đurđe Crnojević“.
- o Izložba Njegoševih djela na Sarboni, na Međunarodnom naučnom skupu „Njegoš u ogledalima vjekova“, koja je NBCG organizovala u saradnji sa Ambasdom Crne Gore u Parizu, 14. i 15. juna 2013. godine. Izložba je bila dio Programa obilježavanja jubileja 200 godina od rođenja Petra II Petrovića Njegoša.
- o Izložba knjige – skulpture „Noć skuplja vijeka” umjetnice Irene Lagator i koncert mlade češke kompozitorke i pijanistkinje Bare Cisaržovske održana je 13. jula, u NBCG „Đurđe Crnojević“ (bivše francusko poslanstvo) i Multimedijhalnoj sali Ministarstva kulture. Izložba je bila dio Programa obilježavanja jubileja 200 godina od rođenja Petra II Petrovića Njegoša. Knjiga – skulptura, koja je poklon autorke biblioteci, sastoji se od 2.372 originalna crteža koja predstavljaju vizuelnu stilizaciju svakog pojedinačnog slova Njegoševe ljubavne poeme. Bare Cisaržovske je premijerno izvela svoju kompoziciju „Noć skuplja vijeka“.
- o Izložba slika Mihaila Muja Jovičevića iz ciklusa „Njegoševa nebeska svjetlost”. Izložba je bila dio programa obilježavanje jubileja 200 godina od rođenja Petra II Petrovića Njegoša i obuhvatala je izbor od oko 30 radova.
- o Izložba Nacionalne biblioteke „Pozorišni plakati Dimitrija Popovića“ gostovala je 23. jula, u Galeriji solidarnosti u Kotoru.
- o Izložba rukopisne zaostavštine Desanke Maksimović „Ostaviću vam jedino reči...” iz zbirke Narodne biblioteke Srbije otvorena je 1. avgusta u NBCG. To je bila gostujuća

izložba Narodne biblioteke Srbije, koja je obilježavala 20 godina od smrti velike jugoslovenske i srpske pjesnikinje.

- o Izložba slika sa Druge Cetinjske likovne kolonije održana je 23. avgusta. Na otvaranju izložbe jegovorio princ Nikola Petrović.
- o Izložba knjiga O NJEGOŠU – PJESNIKU, MISLIOCU, VLADARU održana je 4. septembra, u Zavičajnom muzeju u Bijelom Polju, u okviru manifestacije Četrdeset treće Ratkovićeve večeri poezije
- o Postavljanje biste Petra II Petrovića Njegoša u parku Nacionalne biblioteke (bivše Italijansko poslanstvo) i otvaranje izložbe izdanja Njegoševih djela „Heruvim enigme“ održano je 8. Novembra u NBCG „Đurđe Crnojević“.
Manifestacija je bila dio Programa obilježavanje jubileja 200 godina od rođenja Petra II Petrovića Njegoša.
Njegoševa bista rad je čuvenog crnogorskog i jugoslovenskog vajara Dragoljuba Draga Đurovića. Postavku izložbe izdanja Njegoševih djela „Heruvim enigme“ sačinjavala su prva izdanja Njegoševih djela koje Biblioteka posjeduje, Njegoševa djela štampana u Crnoj Gori, Njegoševa djela koja su objavljene van granica naše države, kao i prevodi Njegoševih djela nezavisno od mjesta izdanja.
- o Modna revija „Pod kapom Njegoševom“, autorski projekat istoričarke umjetnosti Anastazije Miranović, održana je 14. Novembra u Svečanoj sali NBCG „Đurđe Crnojević“.
Manifestacija je bila sastavni dio obilježavanja jubileja 200 godina od rođenja Petra II Petrovića Njegoša.
- o Međunarodni festival harmonike – HARMONIKA FEST bio je 15. oktobra, u Svečanoj sali NBCG „Đurđe Crnojević“.
- o Izložba fotografija „Marko Vujović i slike jednog vremena“ otvorena je 5. Decembra.

Značajne posjete

- o Oproštajna posjeta ambasadora Austrije u Crnoj Gori, Nj.E. Martina Pamera; Univerziteta iz Irske, Engleske, Grčke i Rumunije, kao i predstavnici Univerziteta Crne Gore, na kojem su ranije održana predavanja
- o Ambasador Turske u Crnoj Gori, Nj. E. gospodin Mehmet Niyazi Tanilir
- o Ambasador Italije u Crnoj Gori, Nj. E. gospodin Vincenzo Del Monaco
- o Nedeljko Đukanović, Zajednica Crnogoraca
- o Selimir Radulović, književnik
- o Škola „Sergej Stanić“
- o Studenti Fakulteta likovnih umjetnosti
- o Nikola Radulović, savjetnik Ambasadora Republike Srbije

- o Riccardo Sessa, Ambasador NATO

Prisutnost u medijima

Promovisanje djelatnosti NBCB „Đurđe Crnojević“ pored organizovanja konferencija, obilježavanja važnih datuma i jubileja, organizacija izložbi, izdavačke djelatnosti, predstavljanja izdanja NBCG, izrade i objavljivanja sadržaja na sajtu NBCG, realizuje se predstavljanjem navedenih aktivnosti u medijima.

Mediji u redovno najavljivali i izvještavali o aktivnostima NBCG. Na grafiku 1. nalaze se podaci o broju članaka u štampanim medijima, dok se grafiku 2. mogu vidjeti tematske strukture članaka. Među brojim aktivnostima koje je NBCG organizovala u 2013. godini, najveće interesovanje medija ostavirali su izlagački i likovni programi, proslava jubileja 200 godina rođenja Petra II Petrovića Njegoša, kao i promocije izdavačke djelatnosti.

Takođe, elektronski mediji u Crnoj Gori veoma često su izvještavali o kulturnim aktivnostima NBCG, pri čemu su se izlagali prilozi i izvještaji Radio televizije Crne Gore, RTV Atlas i Portala analitika.

Web strana

Ukupno je bilo 49 obavještenja na sajtu:10 obavještenja su se odnosila na izložbe u produkciji NBCG (najave i izvještaji sa promocija),8 obavještenja odnosila su se na konferencije, radionice, okrugle stolove i sastanke,5 obavještenja su se odnosila na poklone. (Biblioteka je za Dan knjige poklonila svoja izdanja drugim bibliotekama, a preostala tri obavještenja su se odnosile na poklone publikacija koje su ambasade i udruženja poklonile biblioteci.),4 obavještenja su se odnosila na COBISS, 3 obavještenja su se odnosila na promocije knjiga,3 obavještenja o osnivanju, otvaranju i programima Francuskog ugla,2 obavještenja o jubilejima (145 godina Narodne Biblioteke „Njegoš“ i 200 godina od rođenja Petra Petrovića Njegoša),2 obavještenje o nagradama,2 obavještenja o koncertima,1 obavještenje o preimenovanju biblioteke,1 obavještenje o modnoj reviji održanoj u NBCG,1 obavještenje o pripravnicima,1 obavještenje o programu rada

Govori i prezentacije

Tokom 2013. godine, direktorica NBCG, Jelena Đurović je održala veliki broj govora i prezentacija:

- o Na otvaranju Francuskog ugla,. februar 2013
- o Na promociji romana „Dioklitojsko zavještanje“ za Svjetski dan knjige na Cetinju (april 2013.)
- o Povodom izložbe Nacionalne biblioteke „Đurđe Crnojević posvećene Njegošu, maj 2013.)

- o Na izložbi Otvaranje knjige-skulpture Irene Lagator – Pejović, jul 2013.)
- o Na Otvaranju izložbe „Nebeska svjetlost“ Mihaila Jovičevića, jul 2013.)
- o Na otvaranju Izložbe rukopisa zaostavštine Desanke Maksimović, avgust 2013.)
- o Na Konferenciji direktora Nacionalnih biblioteka na Cetinju, oktobar 2013.)
- o Na otvaranju Izložbe fotografija Cetinja između dva rata, decembar 2013.)

V Služba zajedničkih i opštih poslova

Odjeljenje za zajedničke i opšte poslove se sastoji od sljedećih segmenata:

- pravno-kadrovski poslovi,
- finansijsko-računovodstveni poslovi,
- administrativni poslovi,
- tehnički sektor
- službenik za javne nabavke.

Kadrovska struktura Biblioteke

-Ukupan broj zaposlenih na kraju 2013. g. godine u NBCG „Đurđe Crnojević“ iznosio je 79.

Kvalifikaciona struktura zaposlenih

Normativne aktivnosti

Ovi poslovi su se obavljali u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima iz oblasti radno-pravnih odnosa, kao i u skladu sa drugim zakonima i podzakonskim aktima, koje u svakodnevom radu treba konsultovati, i po potrebi primijeniti.

-Izradi novog Pravilnika organizaciji i sistematizaciji, čija procedura donošenja još uvijek nije okončana;

-Izradi Knjige procedura za finansijsko upravljanje i kontrolu (FMC) u Biblioteci, čija je obaviješteno Ministarstvo finansija;

-Izradi Izvještaja o sprovedenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju razvoja finansijskog upravljanja i kontrola, koji su blagovremeno dostavljani Državnom zavodu za statistiku.

-Izradi Informacije o računovodstvenim kapacitetima u Biblioteci, koja je dostavljena Ministarstvu finansija.

korisnika Biblioteke.

U proteklom periodu, Služba je izradila:

1.	78 raznih ugovora (ugovori o radu, ugovori o pružanju konsultantskih usluga i drugi)
2.	7 aneksa
3.	210 raznih rješenja (rješenja o godišnjim odmorima ,o isplati jubilarnih nagrada,

Kadrovski poslovi

U skladu sa Zakonom o izmjenama i dopunama zakona o radu, koji je stupio na snagu 22.decembra 2011.g., rađeni su pojedinačni ugovori o radu, odnosno ugovori o pružanju usluga za lica koja su radno, odnosno stručno angažovana u toku izvještajnog perioda.

Sredinom izvještajnog perioda, jedan izvršilac- vozač/kurir, je raskinuo radni odnos po osnovu regulisanja starosne penzije. Na traženu saglasnost za upošljenje odgovarajućeg lica, Ministarstvo finansija je odgovorilo pozitivno, tako da je sačinjen i zaključen Ugovor o radu na neodređeno vrijeme sa radno angažovanim licem na radno mjesto kurir-vozač.

U skladu sa Pravilnikom o sadržini jedinstvene prijave za registraciju poreskih obveznika, obveznika doprinosa i osiguranika u centralni registar (Sl.list CG.br.10/10 i 32/10), obrađeno je 24 predmeta za zaposlene (prijave, objave, prijave na zdravstveno osiguranje članova porodice osiguranika).

Javni rad

U izvještaju Odjeljenja, naglašava se zalaganje pravne službe na realizaciji programa Zavoda za zapošljavanje Crne Gore „Javni rad“. Kroz ovaj program je bilo radno angažovano tri izvršioca, i u tom smislu su pravno (i računovodstveno) obrađena 3 predmeta za iste, koji su uključeni u nastavak projekta „Reorganizacija osnovnog fonda knjiga i periodike NBCG“.

Krajem izvještajnog perioda Služba je pripremila potrebnu dokumentaciju i aplicirala na Konkursu za izbor izvođača Javnih radovova u 2013/14 godini, kod Zavoda za zapošljavanje Crne Gore. Zahtjevom za realizaciju programa Javnog rada, kojim se u Biblioteci predviđaju aktivnosti na nastavku reorganizacije osnovnog fonda, traženo je angažovanje 10 izvršilaca.

Program stručnog osposobljavanja pripravnika

U skladu sa Zakonom o stručnom osposobljavanju lica sa stečenim visokim obrazovanjem (Sl.list CG 38/12), početkom godine su angažovana tri pripravnika sa visokom stručnom spremom na devetomjesečnom stručnom osposobljavanju. Napravljeni su Ugovori o stručnom osposobljavanju i ostala kadrovska dokumentacija, a svakomjesečno Služba je Upravi za kadrove Crne Gore dostavljala Izvještaje o njihovom radu za protekli mjesec. Nakon završenog stručnog osposobljavanja izrađena su odgovarajuća Uvjerenja za angažovana lica.

Početak septembra 2013.godine, Biblioteka je ponovo iskoristila mogućnost angažovanja lica sa visokim stručnim obrazovanjem tako da je krajem godine početa procedura za 5 korisnika programa.

Vođenje evidencije o prisutnosti zaposlenih

Svakodnevno je evidentirana prisutnost (otsutnost) zaposlenih i na bazi tih podatka ažurno su pravljeni izvještaji o prisutnosti (otsutnosti) zaposlenih za mjesečne obračune zarada.

U izvještajnom periodu prisustvo većeg broja izvršilaca je bilo redovno. Međutim, problem odsustava (godišnjih odmora) izvršilaca i odsustva po osnovu bolovanja iziskuje angažovanje trećih lica i njihovo plaćanje po ugovorima, što opterećuje limitirana opredijeljena sredstva.

Pripremanje sjednica Savjeta i Stručnog vijeća

Za izvještavano vrijeme održane su dvije sjednica Savjeta Biblioteke:

- Na sjednici koja je održana početkom godine razmatran je i usvojen Izvještaj o radu Biblioteke za 2012. godinu i donijet Program rada za 2013.godinu.

- Na drugoj sjednici razmatran je nacrt Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Biblioteci.

Zapisnici, odluke i zaključci sa navedenih sjednica su urađeni u roku.

Održane su šest sjednica Stručnog vijeća, na kojima su razmatrana najvažnija pitanja iz poslovanja Biblioteke, a posebno niz aktivnosti vezanih za obilježavanje 200. godina Njegoševog rođenja. Sa istih su sastavljeni zapisnici, napravljene odluke, zaključci.

Ostale aktivnosti

Pred Agencijom za mirno rješavanje radnih sporova vođen je i okončan postupak, pokrenut na prijedlog zaposlenog, za naknadu štete po osnovu povrede na radu.

U skladu sa Zakonom o inspekcijskom nadzoru, Ministarstvo kulture je preko svog ovlaštenog inspektora za kulturu, vršilo redovni godišnji nadzor (u aprilu i novembru), neposrednim uvidom u traženu dokumentaciju. Biblioteka, odnosno ovlaštene službe, su postupile, odn.postupaju po odgovarajućim propisima i dobijenim instrukcijama od strane Inspektora. Pripremani su i upućivani razni dopisi i zahtjevi, kako Ministarstvu kulture, tako i drugim organima nadležnim za pojedina pitanja. Dostavljeni su Ministarstvu kulture izvještaji u vezi uslova koje ispunjava Biblioteka za obavljanje poslova konzervatorske djelatnost, izvještaji o kadrovskim kapacitetima, potrebama i dinamici dodatnog zapošljavanja, o odlasku u penziju, i sl.

Shodno Zakonu o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru (Sl. list CG br.73/08 i 20/11), početkom godine dostavljen je *Godišnji izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrola*, na obrascu GI-FMC za 2012.godinu.

Finansijsko računovodstveni poslovi

Biblioteka je redovno izmirivala obaveze (zarade, nadoknade, pomoći, jubilarne nagrade, honorare i sl.) prema zaposlenim i, u skladu sa tim, dostavljani su potrebni podaci, obrasci i sl. Ministarstvu finansija, nadležnim Fondovima i Poreskoj upravi. Takođe, Poreskoj upravi je redovno dostavljana dokumentacija za izvršioce, koji su radno angažovani preko Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, putem projekta „Javni rad“.

Šef računovodstva je, sa korisnikom Programa stručnog osposobljavanja, prisustvovao obuci za korišćenje novog programa za rezervaciju i optužtanje sredstava – SAP-a, na zahtjev Ministarstva finansija.

Popisna komisija je izvršila popis osnovnih sredstava, potraživanja i obaveza u skladu sa dobijenim instrukcijama i tabelama iz Ministarstva kulture, nakon čega je usaglašeno stvarno sa knjigovodstvenim stanjem. Iskontirano je i proknjiženo 442 naloga, dok je računa za usluge izrade CIP-a i Bar-coda fakturisano 779.

Zahtjevi za budžetskim sredstvima, kao i izvještaji o utrošenim sredstvima su redovno dostavljani nadležnom Ministarstvu. Izvještaj o finansijskom poslovanju Biblioteke za period januar-decembar 2013. godine dat je u prilogu i čini sastavni dio ovog izvještaja.

Administrativni poslovi

U izvještajnom periodu je:

- u djelovodnom protokolu zavedeno ukupno 2921 akata;
- računovodstvu predato računa i ostalih akata 332;

Za potrebe rada administracije Biblioteke (izvještaji, programi, spiskovi, pravilnici i dr.) urađeno je 1379 fotokopija A4 formata i 50 skenova.

Tehnički sektor

Obuhvata sve one aktivnosti koje su vezane za redovno održavanje i obezbjeđenje objekata, odn. zgrada bivšeg Italijanskog i Francuskog poslanstva, zgrade depoa za bibliotečku građu, stražarske objekta (kućice) u Lovćenskoj ulici, održavanje dvorišnog i parkovnog prostora i ostalo.

Poslovi na obezbjeđenju objekata

Ovaj segment poslovanja opskrbljuje 6 izvršilaca, odn. lica zapošljenih na poslovima čuvara zgrada. Instalirani spoljni video nadzor na zgradi biv. Italijanskog poslanstva ne omogućava u potpunosti praćenje čitavog prostora. Zgrada biv. Francuskog poslanstva nema instaliran spoljni video nadzor, što bi bilo neophodno.

Poslovi održavanja objekata

Ove poslove, koji obuhvataju *čišćenje* (zgrada, od.zatvorenog prostora, cementnih staza i parkinga, parkova), *redovno održavanje instalacionih mreža, zagrijavanje objekata* i sl. izvršavalo je 4 radnice (higijeničarke) i 2 domara, koji su istovremeno i rukovaoci sa sistemima za centralno zagrijavanje objekata. Obiman prostor, kako magacinski-za bibliotečku građu (4.921m²), tako i ostali zatvoreni prostor (oko 3.700m²), iziskuju stalni angažman za tekuće održavanje, kako u ljudskom, tako i u materijalnom kapacitetu.

Shodno zakonskim propisima koji regulišu pitanja nabavke roba i usluga, (što je dato u dijelu izvještaja Službenika za javne nabavke), urađeno je između ostalog:

- Intervencija na krovu zgrade biv. Italijanskog poslanstva u cilju sanacije oštećenja dimnjaka, te sprečavanja prodora vode kroz najkritičnija mjesta;
- Intervencija na električnoj instalaciji u zgradi biv. Francuskog poslanstva, koja je u bitnom sanirala postojeće, veoma loše stanje električnih vodova i uređaja;
- Izvršeno je servisiranje kotlova za centralno zagrijavanje zgrada;
- Nabavka lož ulja redovno obavljana.
- Razne intervencije na instalacijama vodovodne, kanalizacione, elektro,video mreže, i slično, redovno su rađene angažovanjem domara.
- Redovno je vršeno čišćenje dvorišta, parkovnog dijela, staza i sl., kako od sniježnih padavina, tako i od sasušenih, polomljenih grana, lišća i ostalog. Za veće i detaljnije

intervencije ove vrste, angažovano je JP „Komunalno“ Cetinje, dok je za košenje većih površina angažovana privatna radna snaga.

Služba za javne nabavke

Službenica za javne nabavke je na osnovu Budžeta koji je opredjeljen za poslovanje Biblioteke za 2013.godinu pripremila Plan javnih nabavki, koji je dopunjavan i objavljen na portalu Direkcije za javne nabavke. U skladu sa Planom i Zakonom u toku 2013. godne su sprovedeni sljedeći postupci javnih nabavki:

Tenderi (otvoreni postupci javnih nabavki), sprovedeni su za:

1. Nabavku lož ulja u vrijednosti od 40.000 €, Ugovor zaključen 28.03.2013.godine sa firmom „Vuk Petrol“ d.o.o. iz Kotora;
2. Nabavku lož ulja u vrijednosti od 46.000 €, Ugovor zaključen 31.10.2013.godine sa firmom „Humci“ d.o.o. iz Cetinja.

Šoping metode (za javne nabavke manje vrijednosti), sprovedeni su za:

- Nabavku goriva za službene automobile i agregat biblioteke u vrijednosti od 4.000 €, Ugovor zaključen sa firmom „Petrol CG MNE“ d.o.o.;
- Nabavku sredstava za održavanje higijene u vrijednosti od 1.334,19 €, Ugovor zaključen sa firmom „Stadion“ d.o.o. iz Podgorice;
- Nabavku kancelarijskog materijala u vrijednosti od 1.567,11 €, Ugovor zaključen sa firmom „Tena“ d.o.o. iz Podgorice;
- Nabavku usluge – osiguranja zaposlenih u vrijednosti od 468,12 €, Ugovor zaključen sa „Lovćen osiguranje“ a.d. iz Podgorice;
- Nabavku materijala za knjigoveznicu u vrijednosti od 1.609,16 €, Ugovor zaključen sa firmom „Vujacomerc“ d.o.o. iz Cetinja;
- Radove - redovno održavanje zgrada u vrijednosti od 3.874,45 €, Ugovor sklopljen sa firmom „Uzor“ d.o.o. iz Podgorice;
- Čišćenje kotlova centralnog grijanja u vrijednosti od 1.145,00 €, Ugovor sklopljen sa firmom „Energio Komerc Plus“ iz Vrbasa; i
- Računarsku opremu u vrijednosti od 5.139,55 €, Ugovor zaključen sa firmom „Digit Montenegro“ d.o.o. iz Podgorice.

Neposrednom pogodbom, u skladu sa Zakon o javnim nabavkama nabavljeno roba, usluga i radova u vrijednosti od 28.891,13 €.

Službenica za javne nabavke, Karan Vesna, je 19.04.2013.godine položila ispit za obavljanje poslova javnih nabavki.

Nabavke realizovane iz međunarodnih donacija Biblioteci

1. Na osnovu ugovora o sub-grantu sa međunarodnom organizacijom *Regional Cooperation Council Task Force on Culture and Society* izvedeni su radovi na zgradi bivšeg Francuskog poslanstva: Hitne intervencije na sanaciji elektroinstalacija koji su obihvatili demontažu postojećih prekidača i osigurača te ispitivanje strujnih krugova, isporuku i ugradnju automatskih osigurača, elektroinstalacije i rasvjetu u ukupnoj vrijednosti od 7.946,23 €;

2. Izrada glavnog projekta za zgradu bivšeg Francuskog poslanstva u vrijednosti od 30.000 €, koje donira „Ljubljana proces“ koji je navedeni posao dodjelio firmi „Građenje“ d.o.o. iz Sarajeva.

Vanredni događaji

U izvještajnom periodu nestale su bakarne gurli sa zgrade biv. Italijanskog poslanstva, oko 10 dužnih metara, od strane nepoznatih učinilaca. Događaji su prijavljeni i izrađen je dio gurli koji je bio najnužniji zbog sprečavanja prodora vlage i vode u unutrašnjost zgrade. Došlo je do izbijanja požara u stražarskoj kućici u dvorišnom prostoru zgrade biv. Italijanskog poslanstva, kojom prilikom je nastala veća materijalna šteta. Predstoji neophodna sanacija pomenutog objekta, a s obzirom na sredstva opredijeljena budžetom, ovi radove će biti moguće izvesti jedino dobijanjem posebnih sredstava.

Izvještaj o finansijskom poslovanju biblioteke za period: I – XII 2013.g.

Redni broj	NOVCANI TOK - EKONOMSKA KLASIFIKACIJA	Izvršenje u prethodnoj godini	Plan Tekuć godina (iz budžeta)	Izvršenje		UKUPNO (4+5)
				Tekuća godina (iz budžeta)	Tekuća godina (sopstveni prihodi)	
1	2	3		4	5	6
1.	Primici	1.126.760,18			97.026,57	97.026,57
1.1	Opšti prihodi	1.013.695,99	946.189,90	945.310,54		945.310,54
1.2	Namjenski prihodi	89.990,00			35.597,00	35.597,00
1.3	Sopstveni prihodi	23.074,19			55.029,57	55.029,57
1.4	Primici od prodaje imovine					0,00
1.5	Primici od otplate kredita					0,00
1.6	Donacije				6.400,00	6.400,00
1.7	Transferi	0,00		0,00	0,00	0,00
1.7.1	Transferi od Fonda za zdravstveno osiguranje					0,00
1.7.2	Ostali transferi					0,00
1.8	Pozajmice i krediti					0,00
I	Ukupni primici (1.1+1.2+1.3+1.4+1.5)	1.126.760,18	946.189,90	945.310,54	97.026,57	1.042.337,11
2.	Izdaci	1.077.414,86	925.188,90	964.791,90	97.026,57	1.061.818,47
2.1	Tekući izdaci	1.077.414,86	925.188,90	944.002,06	96.776,57	1.040.778,63
2.1.1	Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	721.144,12	727.854,40	726.976,57		726.976,57
2.1.2	Ostala lična primanja	23.074,19	600,00	600,00	18.883,05	19.483,05
2.1.3	Rashodi za materijal	117.417,06	112.434,50	118.657,06	8.173,69	126.830,75
2.1.4	Rashodi za usluge	30.430,14	26.900,00	36.922,71	33.139,86	70.062,57
2.1.5	Tekuće održavanje	19.468,73	11.000,00	11.114,19	6.400,00	17.514,19
2.1.6	Kamate					0,00
2.1.7	Renta					0,00
2.1.8	Subvencije					0,00
2.1.9	Ostali izdaci	165.880,62	46.400,00	49.731,53	30.179,97	79.911,50
2.2	Transferi za socijalnu zaštitu	0,00		0,00	0,00	0,00
2.2.1	Transferi za tehnološke viškove					0,00
2.3	Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru					0,00
2.4	Kapitalni izdaci	49.345,32	21.000,00	20.789,84	250,00	21.039,84
2.5	Pozajmice i krediti					0,00
2.6	Otplata dugova					0,00
2.7	Rezerve					0,00
II	Ukupni izdaci (2.1+2.2+2.3+2.4+2.5+2.6+2.7)	1.077.414,86	925.188,90	964.791,90	97.026,57	1.061.818,47
III	Povećanje/smanjenje gotovine (I - II)	0,00		-19.481,36	0,00	-19.481,36
IV	Gotovina na početku perioda					0,00
V	Gotovina na kraju perioda (III + IV)	0,00		-19.481,36	0,00	-19.481,36

U _____

Lice odgovorno za sastavljanje izvještaja

Ovlašćeno lice

OBRAZLOŽENJE

Ostvareni budžetski prihodi iznose 945.310,54€ ili 99,90% planiranih.

Bruto zarade iznose 726.976,57€ od čega neto iznosi 434.237,91€, a porezi i doprinosi 292.738,66€. Prosječna neto zarada po zaposlenom iznosi 458,05€, a odnosi se na 79 zaposlenih.

Ostvareni rashodi za materijal i usluge iznose 225.556,31€ i veći su od planiranih za 3,30%, koji iznose 217.734,50€.

Neznatna odstupanja od planiranih rashoda za materijal i usluge pojavljuju se kod sljedećih stavki: 4135- rashodi za gorivo; 4141-rashodi za službena putovanja; 4142-rashodi za reprezentaciju; 4143-rashodi za komunikacione usluge; 4144-rashodi za bankarske usluge; 4149-rashodi za ostale usluge; 4191-izdaci za ugovore o djelu; 4199-ostali rashodi.

Neisplaćene obaveze na dan 31.12.2013. iznose 21.133,96€.

Potraživanja od cobiss članarina na dan 31.12.2013. iznose 30.825,00€; potraživanja od usluga izrade CIP-a i bar kodova iznose 3.200,00€; ostala potraživanja iznose 1.500,00€.

NAMJENSKA SREDSTVA

Namjenska sredstva iznose 35.597,00 €, a odnose se na programe prikazane u sljedećoj tabeli:

Rb	Opis	Iznos
1.	Manubalk – Projekat EU	3.097,00
2.	Programi Zaštite kulturne baštine finansirani od strane Ministarstva kulture: *Ugovor 02-190/26 - Digitalizacija 500 strana knjiga značajnih za istoriju Crne Gore	8.000,00
	*Ugovor 02-190/6– Konzervacija i restauracija tri paleolita iz zbirke Stara i rijetka knjige	3.500,00
	*Ugovor 01-1867 – Sufinansiranje-priprema i posatvka izložbe autora Mihaila Muja Jovićevića	5.000,00
	*Ugovor 01-2093 – Sufinansiranje projekta „Izrada i postavljanje biste Petra II Petrović Njegoša“	8.000,00
	*Ugovor 02-190/46– Edukacija i doedukacija stručnog kadra u oblasti zaštite kulturne baštine *Ugovor 02-2267 – Izrada elaborata za određivanje konzervatorskih–restauratorskih mjera zaštite zbirke legata	5.000,0
	SVEGA:	35.597,00

DONACIJE

Donacija dobijena od Sekretarijata radne grupe za kulturu i društvo–Savjet za regionalnu saradnju (RCCTFCS) iznosi 6.400,00€, a odnosi se na hitnu sanaciju elektroinstalacija u objektu Biblioteke (Bivše francusko poslanstvo).